

[Poul Dam.]

og de konservative særlig stærkt. Der tales på samme måde, som man gør i andre debatter; en hel del af det, der siges, er nøjagtigt det samme, ganske uanset hvad foranledningen er. Det er nødvendigt, at de politiske partier alle er med til at tage hver sin del af ansvaret for, hvad der skal gøres. Derved opnås utvivlsomt de bedste resultater, i hvert fald er der størst mulighed for, at der kan opnås ro om disse ting.

Løsningen med den delvise devaluering, som regeringen har valgt, vil vi fra vor side tage til efterretning uden nogen særlig begejstring. Hr. Per Hækkerup, der omtalte den stilling, vi havde taget i går, gjorde sig vist skyldig i det, man i vore kredse kalder overfortolkning, hvilket er en meget farlig sag. Sagen er den, at et parti, som ikke er medlem af regeringen og ikke har adgang til regeringens ekspertise og alt det materiale, som regeringen har, jo ikke har mulighed for at overskue tingene så lynhurtigt og så tilsyneladende klart, som den højtærede regering har. Det er klart, at der skal handles hurtigt — og man er en gang imellem imponeret over, hvor hurtigt der bliver handlet — men for os andre må det være sådan, at der endnu i denne situation er en lang række momenter i forskellige retninger, og det er svært at tage stilling til alle disse momenter og uddrage et fælles facit. Det er afgørende, om de forskellige positive og negative momenter kommer i en eller anden bestemt rækkefølge. Hvis de negative momenter kommer først, ja, så er denne devaluering skadelig; kommer de positive momenter først, så er der en mulighed for, at den trods alt kan blive til en vis gavn.

Der er ingen tvivl om, at det ville have været bedre, hvis Danmark havde været i en sådan økonomisk situation, at vi uden risiko kunne have valgt den vej, som Norge og Sverige har valgt. Nu er vi med den stærke afhængighed, som navnlig landbruget har — handelsforholdet til England — ikke i den samme situation. Hele vor valutasituation er en anden end Norges og Sveriges, og det er derfor klart, at man må overveje, om andre løsninger er rigtige.

I disse overvejelser må erhvervenes interesser være med, og det er jo ganske tydeligt, at erhvervene har meget stærkt varierede

interesser her. Nogle erhverv synes at have ønsket en devaluering, der fulgte England fuldt ud, andre har advaret mod nogen devaluering overhovedet, og jeg forstår, regeringen har valgt mellemstandpunktet ud fra en tro på, at man herved havde afbalanceret hensynet til de forskellige erhverv bedst muligt.

Helt at undlade en devaluering forstår jeg at man under hensyn til landbruget og til andre eksporterhverv er meget tilbage for, og det kan man for så vidt godt sætte sig ind i.

Blandt de positive momenter, der kan og skal nævnes, er først og fremmest, at vi gennem devalueringen opnår en forbedret konkurrenceevne på visse af vore eksportmarkeder. Selv om devalueringen er forholdsvis begrænset, må man håbe, at denne forbedring er stærk nok til, at vor position på disse markeder virkelig bliver forbedret, og at vi får det opsving i eksporten, som vi i så høj grad har brug for for at kunne udnytte vort produktionsapparat fuldt ud. Det er vel også sådan, at vor konkurrenceevne på hjemmemarkedet bliver bedre. Vi får vel en mulighed for, i hvert fald i en overgangsperiode, at sælge danske varer relativt billigere end udenlandske og derigennem vinde nogle af de markeder her i landet tilbage, som vi måske har tabt.

Specielt når man ser på forholdet til Tyskland, hvortil vort handelsforhold jo er ganske særlig vanskeligt nu på grund af landbrugets vanskeligheder ved at komme ind med varerne på det tyske marked, kan man vel sige, at devalueringen i et vist omfang virker som en slags told på tyske varer, som kan være ganske nyttig som en vis begrænset modvirkning af en uheldig udvikling i samhandelen.

Det er ganske klart, at hvis vor konkurrenceevne virkelig bliver forbedret, har devalueringen også en beskæftigelsesvirkning. Hvor stor denne beskæftigelsesvirkning er, må af naturlige årsager være ganske ukendt. Vi håber, at den vil være stor, og at den vil kunne fastholdes.

Men heroverfor må man naturligvis også gøre opmærksom på de negative momenter, på risikoen for pris- og omkostningsstigning — ja, det er jo ikke nogen risiko; vi ved med sikkerhed, at en sådan stigning kommer. Det, der er spørgsmålet, er: kan vi